

Oikeusministeriön tulossopimus vuosille 2025–2028

Sisällys

1	Strategiset linjaukset	3
2	Tulostavoitteet.....	5
3	Voimavarojen hallinta	17
4	Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset	18

1 Strategiset linjaukset

Oikeusministeriön perustehtävänä on huolehtia oikeusvaltion ja demokratian toimivuudesta. Tässä tarkoituksessa ministeriö:

- Edistää demokratian ja perusoikeuksien toteutumista
- Edistää oikeusturvan ja rikosvastuun toteutumista
- Turvaa hallinnonalansa toimintaedellytykset
- Valmistelee toimialansa lainsäädäntöä
- Kehittää valtioneuvoston lainvalmistelua.

Oikeusministeriö toimii yhtenäisen valtioneuvoston osana. Oikeusministeriön visiona on avoin, aktiivinen ja turvallinen yhteiskunta, johon jokainen voi tuntea kuuluvansa ja jossa voi luottaa oikeuksiensa toteutumiseen.

Toimintaympäristö

Oikeusministeriö ylläpitää ja tukee yhteiskunnallista vakautta vahvistamalla oikeusvaltiota, demokratiaa sekä perus- ja ihmisoikeuksia. Oikeusvaltion ja demokratian vakaat rakenteet tukevat kriiseistä selviytymistä ja vahvistavat osaltaan yhteiskunnan resilienssiä. Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja kestävä yhteiskunta perustuu luottamukseen ja yhteistoimintaan. Vakaa ja luotettava oikeusjärjestelmä on yhteiskunnan ja kansantalouden suotuisan kehityksen perusedellytys.

Toimintaympäristöä on jo useiden vuosien ajan hallinnut globaalit kriisit ja pyrkimys sellaisten vaikutusten hallintaan, jotka koettelevat yhteiskuntien vakautta. Edelleen käynnissä oleva Venäjän hyökkäyssota Euroopassa sekä muut globaalit kriisit ovat osoittaneet merkittäväällä tavalla ilmiöiden keskinäisriippuvuudet sekä tarpeen näiden yhteen kietoutuneisuuksien hallitsemiseen myös talouteen liittyvien kysymysten osalta. Varautuminen kriiseihin ja riskeihin edellyttää voimavaroja.

Kansainvälisen turvallisuustilanteen muutos, rikollisuuden kansainvälistyminen, nuoriso-, jengi- ja järjestäytyneen rikollisuuden lisääntyminen, yhteiskunnan monimuotoistuminen, moniarvoistuminen ja haavoittuvuudet sekä toiminnan siirtyminen tietoverkkoihin luovat haasteita myös tarkoituksenmukaisiksi koetuille lainsäädäntöratkaisuille sekä kansallisesti että EU:ssa. Murrosteknologiat, tekoäly ja digitalisaatio tuottavat tehokkuutta ja taloudellisuutta, mutta edellyttävät myös varautumista ja hyvää systeemisten riskien hallintaa. Hybridivaikuttaminen ja siihen liittyvät varautumistarpeet on tunnistettu.

Huolehtiminen hyvästä hallinnosta, oikeusjärjestelmän selkeydestä ja jatkuvuudesta, kansalaisten oikeusturvasta ja tarvittavien lainsäädäntöratkaisujen johdonmukaisuudesta on entistäkin tärkeämpää. Panostaminen kansalaisten osallistumismuotojen monipuolisuuteen, samoin kuin yrityksiä koskevan sääntelyn kilpailukykyyn on tärkeää. Haavoittuvassa ja heikommassa asemassa olevien turvaaminen on entistäkin tärkeämpää.

- Oikeusministeriön toimintaan vaikuttavat keskeiset muutostekijät ovat:
- demokratia ja oikeusvaltiokehitys
- eriarvoistumisen ja yhdenvertaisuuden ristiriitainen kehitys
- informaatioympäristön murros
- turvallisuus.

Hallitusohjelman toimeenpano

Oikeusministeriö toteuttaa hallitusohjelmaa osana valtioneuvostoa. Kuluva vaalikaudella oikeusministeriön päävastuulla on noin 180 hallitusohjelman kirjausta. Hallitusohjelman toteuttaminen on huomioitu ministeriön asettamissa tulostavoitteissa. Valtioneuvostotasolla seurattavia hallitusohjelmahankkeita ovat:

- Vankilaverkoston kehittäminen

- Uhripoliittinen toimenpideohjelma
- Nuoriso- ja jengirikollisuutta ehkäisevä ja torjuva toimenpideohjelma
- Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntastrategia
- Nuoriso- ja jengirikollisuutta ehkäisevä ja torjuva toimenpideohjelma
- Kansallinen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma 2024–2027
- Valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusverkosto 2024–2027
- Kansallinen ohjelma demokratian ja osallistumisen edistämiseksi
- Kansalaisjärjestöstrategian toimeenpano
- Muut rikosprosessin sujuvoittamistoimet
- Kehittämishanke rikosprosessiketjun viranomaisten käytännön yhteistyön edistämiseksi
- Pakkokeinolain muutostarpeiden arviointi"
- Nuoriso- ja jengirikollisuutta ehkäisevä ja torjuva toimenpideohjelma
- Työperäistä hyväksikäyttöä koskevan sääntelyn muuttaminen
- Tietojenvaihtosääntelyn sujuvoittaminen vankilaturvallisuuden parantamiseksi sekä työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjunnan tehostamiseksi
- Ihmiskaupan poikkihallinnollinen ja kokonaisvaltainen ehkäiseminen"
- Parlamentaarinen työryhmä valmistelemaan esitys vaalialuemalliksi eduskuntavaalien suhteellisuuden parantamiseksi
- Valmiuslain kokonaisuudistus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

1. Jokaisella on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa
2. Oikeusjärjestys turvaa toimintamahdollisuudet ja edistää vakautta
3. Laadukas lainvalmistelu on edellytys toimivalle yhteiskunnalle
4. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla
5. Rikollisuus ja turvattomuuden tunne vähenevät
6. Suunnitelmallinen uudistuminen pohjaa ennakointiin

2 Tulostavoitteet

1. Jokaisella on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa

1.1 Huolehdimme demokratian kehittämisestä ja turvaamme vaalijärjestelmän toimivuuden	
Mittari: 1.1.1 Vaalit toimitetaan turvallisesti ja luotettavasti	
2025	Vaalien turvallisuuteen ja luotettavuuteen kiinnitetään maailmanpoliittisen tilanteen takia erityistä huomioita. Tehdään tarvittavia toimenpiteitä vaalien resilienssin vahvistamiseksi alue- ja kuntavaaleissa 2025
2025	Ensimmäinen pilottiversio uudesta vaalitietojärjestelmästä valmistuu vuoden 2025 loppuun mennessä
2026	Uutta vaalitietojärjestelmää testataan. Tehdään päätös sen käyttöönotosta eduskuntavaaleista 2027. Vaaleja koskeva, hallitusohjelmassa linjattu resilienssityö valmistuu
2027	Uusi vaalitietojärjestelmä otetaan käyttöön. Eduskuntavaalit järjestetään turvallisesti ja luotettavasti
2028	Uusi vaalitietojärjestelmä on kokonaisuudessaan käytössä
1.1.2 Vaalijärjestelmän toimivuus ja suhteellisuus toteutuvat nykyistä paremmin huomioiden alueellinen edustavuus	
2025	Vaalijärjestelmän uudistamismahdollisuudet on selvitetty
2026	Valmistellaan muutokset vaalilakiin ja annetaan hallituksen esitys
2027–2028	Vaalijärjestelmän uudistus voimaan 2031 eduskuntavaaleissa
Mittari: 1.1.3 Suomen demokratiakehitys	
2025	Käynnistetään demokratiapoliittisen periaatepäätöksen toimeenpano
2026	Demokratiapoliittisen periaatepäätöksen toimeenpano
2027	Demokratiapoliittisen periaatepäätöksen toimenpiteiden ja tarvittavien jatkotoimenpiteiden
2028	Uuden hallituksen demokratiaa koskevat politiikkaohjelmat ovat edenneet valmisteluvaiheeseen
1.2 Tuemme avoimia ja monipuolisia osallistumismahdollisuuksia, hyviä väestösuhteita ja kansalaisyhteiskuntaa sekä pidämme yllä luottamusta yhteiskunnallisiin rakenteisiin ja viranomaisten toimintaan	
Mittari: 1.2.1 Sidosryhmät luottavat oikeusministeriön toimintaan	
2025	Ministeriön verkkoviestinnän äänensävyohjeistusta viedään käytäntöön, jos om.fi-kokonaisuudistus käynnistyy
2025	Monikanavaisen työnantajaviestintään panostetaan ja julkaistaan säännöllisesti uusia uratarinoita oikeusministeriön työnantajisivuilla
2026	Ministeriön sivuston äänensävy on uudistunut om.fi-kokonaisuudistuksessa
Mittari: 1.2.2 Tuetaan osallistumisjärjestelmien kehittämistä	
2025	Parlamentaarinen työryhmä antaa mietintönsä kansalaisaloitejärjestelmän ja muiden aloite- ja kuulemisjärjestelmien kehittämisestä. Valmistellaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset tai ohjeistukset
2025	Toimeenpannaan kansalaisjärjestöstrategiassa linjatut toimenpiteet. Kansalaisyhteiskunnan lainsäädännöllisiä esteitä koskeva selvitys valmistuu. Selvityksen pohjalta valmistellaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset tai muutokset ohjeisiin
2025	Toteutetaan demokratiapalveluihin liittyvät uudistamistarpeet
2026	Demokratiapalvelujen uudistus- ja siirtoprojekti valmistuu
2026	Toimeenpannaan kansalaisjärjestöstrategiaa. Kansalaisyhteiskuntavisiio valmistuu
2026	Valmistellaan uuden kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan asettaminen
2027	Kaikki demokratiapalvelut on päivitetty
2028	Uuden hallituksen kansalaisyhteiskuntapolitiikkaa asiaa koskevat politiikkaohjelmat ovat edenneet valmisteluvaiheeseen
Mittari: 1.2.3 Vähemmistöjen edustajia osallistuu päätöksentekoon	
2025	Vähemmistöjen edustajat osallistuvat heitä koskevaan päätöksentekoon. Järjestetään kieliasian neuvottelupäivät. Syrjinnän seurantaryhmä kokoontuu

	<i>määrääjain ja toteuttaa selvityksiä. Yhteydenpito eri vähemmistöryhmien edustajiin on jatkuvaa. Kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessi on aloitettu</i>
2026	<i>Vähemmistöjen edustajat osallistuvat heitä koskevaan päätöksentekoon. Järjestetään kieliasiaain neuvottelupäivät. Syrjinnän seurantaryhmä kokoontuu määrääjain ja toteuttaa selvityksiä. Yhteydenpito eri vähemmistöryhmien edustajiin on jatkuvaa</i>
2027	<i>Järjestetään kieliasiaain neuvottelupäivät. Syrjinnän seurantaryhmä kokoontuu määrääjain ja toteuttaa selvityksiä. Yhteydenpito eri vähemmistöryhmien edustajiin on jatkuvaa. Oikeusministeriölle yhdenvertaisuustiedonannossa osoitetut toimenpiteet on toteutettu</i>
2028	<i>Uuden hallituksen sekä EU komission vähemmistöjä koskevat politiikkaohjelmat ovat edenneet valmisteluvaiheeseen</i>
1.3 Turvaamme yhdenvertaisuuden, perus- ja ihmisoikeuksien, kielellisten oikeuksien sekä vähemmistöjen oikeuksien toteutumisen	
Mittari: 1.3.1 Perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista seurataan Suomessa valtioneuvostotasolla	
2025	<i>Kansallinen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma on annettu. Perus- ja ihmisoikeusindikaattorit on sisällöllisesti päivitetty. Ylläpidetään valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusverkostoa valtioneuvoston sisäisen tiedonkulun varmistamiseksi perus- ja ihmisoikeusasioissa</i>
2026	<i>Kansallista perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelmaa toimeenpannaan. Ylläpidetään valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusverkostoa valtioneuvoston sisäisen tiedonkulun varmistamiseksi perus- ja ihmisoikeusasioissa</i>
2027	<i>Kansallista perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelmaa toimeenpannaan ja arvioidaan. Valmistellaan asiaa koskevat tavoitteet ministeriön tulevaisuuskatsaukseen. Ylläpidetään valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusverkostoa valtioneuvoston sisäisen tiedonkulun varmistamiseksi perus- ja ihmisoikeusasioissa</i>
2028	<i>Uuden valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusohjelman valmistelemisen käynnistetään. Asetetaan uusi perus- ja ihmisoikeusverkosto</i>
Mittari: 1.3.2 Kielellisten oikeuksien toteutuminen	
2025	<i>Hallituksen kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 2025 on annettu eduskunnalle. EN Suomelle antamat suositukset koskien vähemmistökieliperuskirjaa on jalkautettu ja niistä on raportoitu</i>
2025	<i>Kansalliskielistrategian oikeusministeriölle osoitetut toimenpiteet on toteutettu</i>
2026	<i>Hallituksen kielikertomuksen 2025 johdosta annetut perustuslakivaliokunnan näkemykset on jalkautettu</i>
2026	<i>Kielipoliittisen ohjelman toimenpiteet on toteutettu. Kansalliskielistrategian ja kielipoliittisen ohjelman tavoitteiden toteuttamisesta on tehty arviointi</i>
2027	<i>Uuden hallituksen kielipoliittiset tavoitteet ovat valmisteluvaiheessa</i>
2028	<i>Kielibarometrin, saamebarometrin ja viittomakielibarometrin toteutus on aloitettu</i>
Mittari: 1.3.3 Yhdenvertaisuutta ja rasismia koskevaa tietopohjaa parannetaan kehittämällä syrjinnän seurantajärjestelmää	
2025–2026	<i>Osallistutaan asiantuntijoina VNK:n asettamaan syrjinnän seurantaryhmään</i>
2027	<i>Osallistutaan seurantajärjestelmän toiminnan vaikuttavuuden arviointiin</i>
2028	<i>EU:lta ja EN:ltä tulevat suosituksista koskien syrjinnän seurantaa on aloitettu valmistelu valtioneuvostotasolla</i>
Mittari: 1.3.4 Tuemme syrjimättömyyden toteutumista valtioneuvoston sisällä osana yhdenvertaisuustiedonannon toimeenpanoa	
2025–2026	<i>Jatketaan toimenpiteiden toteuttamista</i>
2027	<i>Arvioidaan toimenpiteiden vaikuttavuutta</i>
2028	<i>EU:n yhdenvertaisuustyötä koskevien politiikkaohjelmien valmistelu on aloitettu</i>
Tulostavoite:1.4 Toimimme avoimesti ja torjumme korruptiota	
Mittari: 1.4.1 Korruption torjunnan tehostuminen	
2025–2028	<i>Menestyminen Transparency International Corruption Perceptions –indeksissä siten, että pisteytys säilyy vähintään vuoden 2023 tasolla (87)</i>
2025–2026	<i>Korruptionvastaisen strategian toimenpideohjelman toimenpiteitä toteutetaan</i>

2025–2028	Seurataan EU:n oikeusvaltioreportointia tavoitteena toteuttaa korruptiontorjuntaa koskevat suositukset
2027	Korruptionvastaisen strategian toimenpiteiden toteutuminen suunnitellusti ja uuden korruptionvastaisen strategian ja toimenpideohjelman valmistelun aloittaminen
2028	Korruptionvastaisen strategian ja toimenpideohjelman valmistelu ja toteuttaminen
Mittari:1.4.2 Tuetaan avoimuusrekisterin toimeenpanoa ja tarjotaan tietoa sidosryhmille	
2025	Seurataan avoimuusrekisterin toimivuutta ja valmistellaan avoimuusrekisterin jälkiarvioinnin käynnistymistä.
2026	Toteutetaan avoimuusrekisterilain toimivuuden jälkiarviointi
2027	Linjaukset mahdollisista muutoksista avoimuusrekisteriin
2028	Tehdään mahdolliset muutokset avoimuusrekisteriin
1.5 Tuemme oikeusvaltion kehittämistä, demokratiaa ja ihmisoikeuksia myös EU:ssa ja kansainvälisesti	
Mittari: 1.5.1 Osallistumme aktiivisesti EU:ssa oikeusvaltion turvaamiseen ja EU:n oikeusvaltioperiaatevälineiden kehittämiseen	
2025	Yhdenvertaisuutta ja yhdenvertaisuuselimiä koskeva EU sääntely on implementointivaiheessa
2025–2026	Valmistellaan kansainvälisten demokratia-asioiden koordinoitijärjestelmä valtioneuvostossa
2025–2026	Työskennellään oikeusministeriön vastuulle kuuluvien EU:n oikeusvaltiokertomuksissa Suomelle annettujen suositusten toteuttamiseksi. Edistetään EU:n oikeusvaltioreportoinnin tietopohjan hyödyntämistä
2025–2026	Osallistutaan kohdennetusti oikeusvaltion edistämiseen tähtääviin kansainvälisiin hankkeisiin ja tiivistetään yhteistyötä erityisesti Ukrainan tukemiseksi
2025–2027	Osallistutaan aktiivisesti oikeusvaltioperiaatteeseen, demokratiaan ja vaaleihin liittyvään valmisteluun EU:ssa, jotta Suomen kannat tulevat huomioituksi valmistelussa
2025–2028	Edistetään aktiivisesti EU:n oikeusvaltioreportointia ja oikeusvaltiokysymysten käsittelyä sekä EU:n sisällä että EU:n laajentumisprosessissa. Osallistutaan kohdennetusti keskeisten oikeusvaltio- ja perusoikeusliitännäisten kysymysten käsittelyyn unionin tuomioistuimessa
Mittari:1.5.2 Tiivistämme Pohjoismaista yhteistyötä ja teemme aktiivista kansainvälistä yhteistyötä	
2025	Pidetään esillä meille tärkeitä teemoja Suomen puheenjohtajakaudella Pohjoismaiden ministerineuvostossa
2025–2028	Osallistutaan pohjoismaiseen saamelaisyhteistyöhön aktiivisesti
2026	Huolehditaan tehokkaasti oikeusalan Nordic-Baltic-yhteistyön puheenjohtajuudesta ja kehitetään pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyötä
2027	Päivitetään ministeriön EU- ja kansainvälisen toiminnan linjaukset
1.6 Kehitämme digitaalisten palvelujen saatavuutta huolehtien tietoturvasta ja tietosuojasta	
Mittari: 1.6.1 Hankeikkunaa hyödynnetään systemaattisesti viestinnässä, johtamisessa ja hallitusohjelman seurannassa	
2025–2026	Tuetaan ja kehitetään edelleen Hankeikkunan hyödyntämistä ministeriön tarpeisiin
2027	Arvioidaan Hankeikkunan toimivuutta ja jatkokehittämistarpeita seuraavalle hallituskaudelle
Mittari:1.6.2 Henkilötietojen käsittelyn turvallisuus hallinnonalalla	
2025–2028	Hallinnonalan tietosuojan raportointia kehitetään
2025	Ohjataan ja tuetaan henkilötietojen oikea-aikaista poistamista
Mittari: 1.6.3 Digitaalisten palvelujen tieto- ja kyberturvallisuus	
2025–2028	Toteutettujen tietoturva-arviointien määrä suhteessa priorisoituun tarpeeseen

2025–2028	Tieto- ja kyberturvallisuuden tilannekuvan ja raportoinnin pohjalta priorisoitujen tehtävien kehittäminen
2025–2026	Riskienhallinnan tietojärjestelmän käyttöönottojen ja Oikeusrekisterikeskuksen riskienhallinnan ohjaaminen
2025–2026	Riskienhallinnan tietojärjestelmän käyttöönottojen ohjaus ja hallinnonalan toimintasektoreiden tieto- ja kyberturvallisuuden riskienhallinnan ohjaaminen
2027–2028	Tieto- ja kyberturvallisuuden tilannekuvan ja raportoinnin pohjalta priorisoitujen tehtävien kehittäminen
Mittari: 1.6.4 Edesmenneen omaisen asioiden hoito helpottuu	
2025	Valmistellaan päätettyjen toimien edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia (OM:n hallinnonalan lainsäädäntöön)
2026	Lainsäädäntömuutosten jatkovalmistelu ja eduskuntakäsittely
2027	Lainsäädäntö on tullut voimaan aikaisintaan
Mittari: 1.6.5 Edistetään digitaalista julkista hallintoa	
2025–2028	Osallistutaan ja valmistellaan OM:n osalta hallitusohjelmakirjauksia julkisen hallinnon digitalisuuden edistämiseksi
2028	Osallistutaan työhön koskien uusia julkisen hallinnon digitalisuutta edistäviä linjauksia

2. Oikeusjärjestys turvaa toimintamahdollisuudet ja edistää vakautta

2.1 Vahvistamme ennakoivalla ja ajantasaisella sääntelyllä luottamusta ihmisten, yritysten ja yhteisöjen välillä	
Mittari: 2.1.1 Monipuolistuvien luottomarkkinoiden sääntelyn toimivuus	
2025	Ajantasaistetaan kuluttajaluottoja koskeva sääntely
2026	Säädökset ovat tulleet voimaan
Mittari: 2.1.2 Olennaista säädöshuoltoa vaativien oikeusministeriön valmisteluvastuulle kuuluvien lakien ajantasaistaminen	
2025–2028	Keskeisistä säädöshuoltoa vaativista laeista on joko tehty tai teetetty arviomuistio taikka käynnistetty lainvalmisteluhanke
2025–2028	Osallistutaan asiantuntijuudella valtioneuvostotasolla kansallisiin ja EU:n lainsäädäntöhankkeisiin pyrkien siihen, että sääntelyllä vahvistetaan luottamusta
Mittari: 2.1.3 Ylivelkaantumisen vähentäminen	
2025	Positiivisen luottotietorekisterin lainmuutosten valmistelu kattamaan taloyhtiölainojen osakaskohtaiset luotto-osuudet
2025	Toteutetaan luottotietolain maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikaa koskeva jälkiarviointi
2025–2028	Seurataan positiivisen luottotietorekisterin toimivuutta ja vaikutuksia ylivelkaantumisen ehkäisyyn
2.2 Varmistamme oikeusvaltion toimivuuden	
Mittari: 2.2.3 Hallinnonalan kriisinkestävyys	
2025–2028	Luodaan edellytyksiä sille, että hallinnonalan valmiussuunnitelmat ovat ajan tasalla ja mahdollistetaan sovittujen varautumiseen liittyvien toimintamallien ylläpitäminen ja kehittäminen
2025–2028	Vahvistetaan oikeusministeriön valmiuden ja varautumisen prosesseja
2025	Hallinnonalan kriisinkestävyys vahvistamista koskevan ehdotuksen valmistelu
2026	Hallinnonalan kriisinkestävyys vahvistamista koskeva ehdotus sisällytetään oikeudenhoidon (II) selontekoon
2.3 Vaikutamme siihen, että myös EU-oikeus ja kansainväliset normit vahvistavat ennakoitavaa ja oikeusvarmaa toimintaympäristöä	
Mittari: 2.3.1 Tulevaan EU-lainsäädäntöön vaikutetaan ja EU-sääntely täytäntöönpanonaan oikea-aikaisesti ja tehokkaasti	
2025	Määritellään vuoden 2026 EU-vaikuttamisen prioriteetit
2025	Viivästykset EU-direktiivien täytäntöönpanossa vältetään

2025–2028	Osallistutaan EU:n tasolla täytäntöönpanon tehostamista tukevien välineiden ja toiminnan kehittämiseen
2026	Toteutetaan vuoden 2026 EU-vaikuttamissuunnitelman
2026	Määritellään vuoden 2027 EU-vaikuttamisen prioriteetit
2026	Viivästyksiä EU-direktiivien täytäntöönpanossa vuona 2023–2026 on vähemmän kuin vuosina 2019–2022 ja EU-vaikuttamissuunnitelmat 2023–2026 on toteutettu
2027	Viivästyksiä EU-direktiivien täytäntöönpanossa vuona 2024–2027 on vähemmän kuin vuosina 2020–2023 ja EU-vaikuttamissuunnitelmat 2024–2027 on toteutettu
2027	Toteutetaan vuoden 2027 EU-vaikuttamissuunnitelman
2027	Määritellään vuoden 2028 EU-vaikuttamisen prioriteetit
2028	Määritellään vuoden 2029 EU-vaikuttamisen prioriteetit
2028	Toteutetaan vuoden 2028 EU-vaikuttamissuunnitelman

3. Laadukas lainvalmistelu on edellytys toimivalle yhteiskunnalle

3.1 Kehitämme avoimuutta ja selkeää viestintää lainvalmistelussa	
Mittari: 3.1.1 Lainvalmistelun kuuleminen ja avoimuus kehittyvät	
2025–2026	Demokratiaohjelman puitteissa tuetaan lasten ja nuorten kuulemista
2025	Uudistettu lainvalmistelun kuulemisohje on hyväksytty ja lanseerattu
2026	Lainvalmistelijoiden ja sidosryhmien näkemysten mukaan kuulemisen laatu on parantunut edellisestä mittauksesta (lainvalmisteluprosessin laatuindikaattorit)
2027	Demokratiaohjelman puitteissa toteutettujen puitteissa tuetaan lasten ja nuorten kuulemista edistävien hankkeiden vaikuttavuutta arvioidaan
2027	Uuden kuulemisohjeen mukaiset uudet kuulemistavat ja hankeviestintä ovat yleistyneet lainvalmisteluhankkeissa (joko ulkoinen selvitys tai asiakirja-analyysi virkatyönä)
2028	Lainvalmistelijoiden ja sidosryhmien näkemysten mukaan kuulemisen laatu on parantunut edellisestä mittauksesta (lainvalmisteluprosessin laatuindikaattorit)
2028	Uuden hallituksen nuorten kuulemista ja osallistumista koskevat politiikkaohjelmat ovat edenneet valmisteluvaiheeseen
3.2 Osallistumme lainvalmistelukoulutuksen kehittämiseen ja toteuttamiseen valtioneuvostossa	
Mittari: 3.2.1 Valtioneuvoston säädösvalmisteluosaamisen kehittäminen	
2025–2028	Toteutetaan ja tuetaan vuosittain säädösvalmistelijan oppimispolun koulutuksia: perehdytys lainvalmisteluun, lainvalmistelun peruskurssi, EU-valmistelun peruskurssi ja kolme temaattista lainvalmistelun syventävää teemakoulutusta. kurssia Lisäksi järjestetään valtioneuvoston vaikutusarvioinnin osaamisverkoston kautta neljä vaikutusarviointikoulutusta
2025–2028	EU-säädösvalmistelun ohjeita on päivitetty ja tarpeen mukaan laadittu uutta EU-säädösvalmistelun ohjeistusta valtioneuvoston säädösvalmistelijoille
3.3 Vahvistamme tietoperustaisuutta ja vaikutustenarviointia	
Mittari: 3.3.1 Tiedolla johtamista hyödynnetään lainvalmistelussa	
2025–2028	Kehitetään vaikutusarviointien tekemisen menetelmien hallintaa ja osaamista
2025–2026	Ministeriön tutkimusmäärärahoissa priorisoidaan lainvalmisteluhankkeita
2025–2028	Säädösehdotukset perustuvat laadukkaisiin vaikutusarviointeihin ja lainsäädännön arviointineuvoston arvioimista hallituksen esitysluonnoksista 50 % saa parhaan tai toiseksi parhaan lausuman
2025–2028	Data-analytiikkaa käytetään lainvalmistelussa
Mittari: 3.3.2 Lakien toimivuutta ja vaikutuksia seurataan ja arvioidaan valtioneuvostossa järjestelmällisesti	
2025, 2027	Seuranta tai jälkiarviointia koskevat kirjaukset yleistyvät hallituksen esityksissä edellisen vuoden tasosta
2026, 2028	Lainvalmistelijoiden ja sidosryhmien näkemysten mukaan seuranta ja jälkiarviointi ovat yleistyneet aiemmista mittauksista (lainvalmisteluprosessin laatuindikaattorit)
3.4 Hyödynnämme teknologiaa ja vahvistamme ennakointiosaamista	

Mittari: 3.4.1 Lainvalmistelun työvälineiden kehittäminen	
2025	Tuetaan ennakointimenetelmien ja toimintaympäristön seurannan hyödyntämistä lainvalmistelussa
2025	Käynnistetään esiselvitys lainvalmistelua edistävien digitaalisten työvälineiden käyttömahdollisuuksista, saatetaan loppuun johtolauseiden automatisointi ja aloitetaan työ rinnakkaistekstien automatisoimiseksi sekä selvitetään intergraatiomahdollisuudet Finlexiin
2026	Otetaan käyttöön lausuntopalautteen työstämiseen ja analysoimiseen uudistettu lausuntopalvelu.fi
2026	Viimeistellään esiselvitys lainvalmistelua edistävien digitaalisten työvälineiden käyttömahdollisuuksista, johtolauseiden ja rinnakkaistekstien automatisointi huomioiden Finlexin kehitys
2027	Johtolauseiden ja rinnakkaistekstien automatisointi ovat käytössä, Finlexin avoimena datana julkaistavia aineistoja hyödynnetään lainvalmistelussa
2027–2028	Arvioidaan ennakointimenetelmien ja toimintaympäristön seurannan hyödyntämistä lainvalmistelussa
2028	Arvioidaan lainvalmisteluun liittyvän, eri järjestelmiin ja palveluihin hajautuneen tiedonhaun yhtenäistämisen mahdollisuuksia
Mittari: 3.4.2 Edistetään tekoälyn hyödyntämistä, osaamista ja käyttöä ministeriössä tuottavuuden parantamiseksi	
2025	Kokeillaan ja hyödynnetään valtioneuvoston kanslian hyväksymää generatiivisen tekoälyn ratkaisua ja ohjeistusta ministeriössä virkatehtävien työn tukena hyväksytyissä käyttötapauksissa
2026	Ministeriössä toteutetaan uusia tekoälyn hyödyntämistä koskevia kokeiluja ja testataan tekoälyn käyttöä toimintatapojen ja -prosessien kehittämisessä ja uudistamisessa
2027	Ministeriö uudistaa ja kehittää toimintatapoja ja -prosesseja toteutettujen tekoälykokeilujen avulla
2028	Tekoälyn hyödyntämistä ja käyttöä koskeva ministeriön kyvykkyys on kehittynyt
3.5 Tuemme valtioneuvostoa erityisosaamisellamme julkisoikeudessa, EU-oikeudessa ja tietosuojalainsäädännössä	
Mittari: 3.5.1 Valtioneuvoston lainvalmistelun tukeminen	
2025–2028	90 % julkisoikeuden, tietosuojan- ja EU-oikeuden oikeusministeriön toimialan kannalta merkittävistä lausuntopyynnöistä on pystytty vastaamaan
2025–2028	EU-oikeudelliset kysymykset jaosto toimii aktiivisesti ja vastaa EU-oikeudellisten kysymysten yhteensovittamisesta
2025–2028	Vastataan mahdollisuuksien mukaan ministeriöistä saapuneisiin neuvonantopyyntöihin ja osallistutaan asiantuntijuudella eri ministeriöiden EU- ja kansalliseen säädösvalmisteluun

4. Korkealaatuinen oikeusturva on kaikkien saatavilla

4.1 Tuemme oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon edellytyksiä	
4.1.1 Oikeudenmukainen oikeudenhoito	
2025	Selvitetään käsittelykielen valintaan vaikuttavia seikkoja rikos- ja riita-asioissa
2025–2026	Ajantasaistetaan rikos- ja riita-asioden käsittelyyn liittyvät menettelysäännökset nykyistä virtaviivaisemmiksi oikeusturvasta huolehtien ja ottaen erityisesti huomioon haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt
2026	Käynnistetään ja oikeusprosessien sujuvoittamista koskevia hankkeita vuoden 2027 tavoitteiden toteuttamiseksi.
2027	Oikeusprosessien sujuvoittamiseksi toteutetut hankkeet ovat toteutuneet ¹

¹ Hallitusohjelman mukaisesti: Uudistetaan riita-, rikos- ja hakemusprosesseja. Tavoitteena on nopeuttaa ja sujuvoittaa prosesseja samalla huomioiden oikeusturva ja perusoikeudet. Keinoina ovat muun muassa kirjallisten menettelyjen lisääminen, läsnäolovaatimuksen keventäminen, sähköisten toimintatapojen sekä etäyhteyksien ja videotallenteiden käytön lisääminen, kokoonpanojen tarkoituksenmukaisuuden arvioiminen ja syyteneuvottelun käyttöalan laajentaminen. Perusteluvelvollisuutta kevennetään tilanteissa, joissa esitutkintaa ei aloiteta tai syytetä ei nosteta. Selvitetään mahdollisuudet laajentaa asianosaisten velvollisuutta esittää todistelua määräajassa. Hallitus toteuttaa sakkomenettelyn

2028	Aloitetaan hallituskauden aikana toteutettujen säädösmuutosten jälkiarviointi
4.2 Kehitämme asiakasprosessien sujuvuutta ja asiointipalveluiden käytettävyyttä	
Mittari: 4.2.1 Mahdollistetaan ihmisen elinkaareen liittyvien palveluiden kehittäminen	
2025	Ajantasaistetaan edunvalvonta- ja edunvalvontavaltuutusta koskeva lainsäädäntö
2026–2027	Edistetään muuta elinkaaripalveluihin liittyvää lainvalmistelua
4.2.2 Riita-asioiden käsittelyn sujuvuutta parannetaan	
2025–2026	Laajojen riita-asioiden keskimääräinen käsittelyaika
2027	Laajojen riita-asioiden keskimääräinen käsittelyaika on laskenut selvästi verrattuna vuoteen 2022 (v. 2022 keskimääräinen käsittelyaika oli 9,9 kk)
2028	Laajojen riita-asioiden keskimääräinen käsittelyaika on alempi kuin vuonna 2027
4.3 Tehostamme viranomaisten välistä tiedonvaihtoa	
Mittari:4.3.1 Tietojen luovuttaminen sähköisesti viranomaisten välillä	
2025–2027	Toteutetaan hallitusohjelman kirjauksia viranomaisten tiedonvaihdon parantamiseksi rikostorjunnassa ja tuetaan sektoriministeriöitä tässä työssä
2025	Tunnistetaan uudet mahdolliset rajapinnat ja toteutetaan niitä osana normaalia toimintaa
2025	Varmistetaan rikosprosessin yhteisen tietopalustan (Timantti) suunnittelun eteneminen sekä ensivaiheessa syyttäjien ja poliisin välisen tiedonsiirron tehostuminen
2026	Varmistetaan rikosprosessin integraatioiden toteutuminen ja jatketaan rikosprosessin yhteisen tietopalustan kehitystä
2027	Rikosprosessin integraatioiden mahdollistamat tuottavuussäästöt ja toiminnan tehostumien saavutettu. Jatketaan rikosprosessin yhteisen tietopalustan kehitystä.
2028	Rikosprosessin yhteinen tietopalusta käytössä
4.4 Edistämme oikeusturvan saatavuutta digitalisaation avulla	
Mittari: 4.4.1 Hallinnonalan tietohallintokokonaisuuden ohjaus ja IT-palvelutuotanto vahvistuu	
2025	Oikeusrekisterikeskuksen IT-palvelutuotannon kyvykkyyden arviointi ja vertailu muihin hallinnonaloihin ja hallinnonalan IT-palvelutuotannon kehittäminen arvioinnin pohjalta
2025–2027	Pilvipalveluiden edistäminen sovittujen menettelyjen mukaisesti
2025	OM hallinnonalan IT-tuottavuusmäärärahaproessin kehittäminen
2025	OM hallinnonalan digitalisaatioinvestointien seuranta- ja arviointimallin kehittäminen
2026–2027	Hallinnonalan IT-palvelutuotannon kehittäminen Oikeusrekisterikeskuksen arvioinnin pohjalta
2026	OM hallinnonalan uudistettu IT-tuottavuusmäärärahaproessi käytössä, sen ylläpitäminen ja jatkokehittäminen
2026–2028	OM hallinnonalan digitalisaatioinvestointien seuranta- ja arviointimallin kehittäminen ja mallin hyödyntäminen
2027–2028	OM hallinnonalan IT-tuottavuusmäärärahaproessin ylläpitäminen ja jatkokehittäminen
Mittari:4.4.2 Digitalisaation edistyminen hallinnonalalla	
2025	Hallinnonalan digitalisaatiovalmiudet on arvioitu Digikypsyyskyselyllä
2025	Digisuunnitelmien ja kehittämisohjelmien hallintaa kehitetään varmistamalla näiden yhteys toiminnan ja talouden vuosikelloon sekä oikeuslaitostyöryhmän keskeisiin digitalisaation toimenpide-ehdotuksiin
2025	Sähköisiä palveluita ja tiedonvaihtoa lisätään hallinnonalalla
2026–2028	Digitalisaatiota edistetään strategisesti digisuunnitelmien ja kehittämisohjelmien mukaisesti
2028	Päivitetään hallinnonalan digitalisaation painopisteet ja tiekartta
4.4 Edistämme oikeusturvan saatavuutta digitalisaation avulla	
Mittari: 4.4.3 Uusien teknologioiden hyödyntämismahdollisuudet	

kokonaistarkastelun ja uudistuksen. Rikostorjuntaa tehostetaan ja sen vaikuttavuutta lisätään keventämällä poliisin esitutkintavelvoitetta esimerkiksi laajojen massarikoskokonaisuuksien kohdalla sekä laajentamalla tutkinnan rajoittamisedellytysten käyttöalaa ja helpottamalla niiden käyttöä. Rikosprosessin viimesijaisuus varmistetaan.

2025–2026	Otetaan käyttöön automaattioratkaisuja ja varmistetaan niiden seuranta
2025	Arvioidaan Automaattisen päätöksenteon kehittämisohjelman jatko ja suuntaaminen automaation ja tekoälyn hyödyntämiseen
2026–2027	Selvitetään ja kehitetään tavoitteellisesti automaattisen päätöksenteon ja uuden teknologian (tekoäly, robotiikka ja analytiikka) hyödyntämistä esimerkiksi päätöksentekoa avustavissa toiminnoissa, asiakaspalvelussa ja rutiinitehtävissä
2027	Automaattioratkaisuja on käytössä ja niiden seuranta on varmistettu
2028	Automaattioratkaisut ja uusi teknologia sulautuvat osaksi muuta digikehittämistä
4.5 Kehitämme vaihtoehtoisia keinoja ratkaista riita- ja rikosasioita	
Mittari 4.5.1 Kehitetään arvoltaan pienten riita-asioiden kevennetty oikeudenkäyntimenettely	
2025	Säädösmuutosten valmistelu ja eduskuntakäsittely
2026	Säädösmuutokset hyväksytään
4.6 Vaikutamme oikeusturvan toteutumiseen myös rajat ylittävissä asioissa	
4.6.1 Digitaaliset välineet otetaan käyttöön rajat ylittävissä asioinnissa	
2025–2027	Digitaalinen rajat ylittävä tiedonvaihto käynnistyy EU-säädösten mukaisesti
2025	Hajautettu tietojärjestelmä otetaan Suomessa käyttöön siviili- ja kauppaoikeudellisten todistelu- ja tiedoksiantopyyntöjen käsittelyssä
2026	Hajautettu tietojärjestelmä otetaan käyttöön rikosoikeudellisessa tiedonvaihdossa mm. E-Evidence esittämis- ja säilyttämismääräysten käsittelyssä
2027	Hajautetun tietojärjestelmän käyttöä laajennetaan siviili- ja kauppaoikeudellisten sekä rikosoikeudellisten asioiden tiedonvaihdossa.
2028	Hajautetun tietojärjestelmän käyttöä laajennetaan siviili- ja kauppaoikeudellisten sekä rikosoikeudellisten asioiden tiedonvaihdossa.

5. Rikollisuus ja turvattomuuden tunne vähenevät

5.1 Vahvistamme rikollisuuden ehkäisyä yhteistyötahojen kanssa	
Mittari:5.1.1 Rikosten ehkäisyä koskevat hallitusohjelman kirjaukset pannaan täytäntöön	
2025–2026	Toteutetaan muita hallitusohjelman mukaisia rikosten ehkäisyä koskevia toimia
2025	Valmistellaan kriminaalipoliittinen ohjelma
2026	Toteutetaan kriminaalipoliittisessa ohjelmassa sovittuja kiireellisimpiä toimia
2027	Toteutetaan kriminaalipoliittisessa ohjelmassa sovittuja muita toimia
5.2 Edistämme rikosvastuun oikeudenmukaista ja ennustettavaa toteutumista	
Mittari:5.2.1 Rikosvastuun toteutuminen	
2025	Toteutetaan hallitusohjelmahankkeet suunnitellun aikataulun mukaisesti (2025 mm. työrikoksia koskevat muutokset)
2026	Toteutetaan hallitusohjelmahankkeet suunnitellun aikataulun mukaisesti (2026 mm. eläinsuojelurikoksia koskeva HE)
2026	Uudistetaan virkarikoksia ja oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskeva sääntely
2027	Saatetaan loppuun jäljellä olevat hallitusohjelmahankkeet.
5.3 Vahvistamme rikosasioiden käsittelyketjun toimivuutta	
Mittari: 5.3.1 Keskimääräinen kokonaiskäsittelyaika	
2025–2028	Käsittelyaika eriteltynä vaiheittain lyhenee: esitutkinta, syyteharkinta ja tuomioistuinkäsittely
2025–2028	Yli kolme vuotta kestäneiden prosessien osuus
2027	Käsittelyaika ja yli kolme vuotta kestäneiden prosessien osuus on merkittävästi alempi verrattuna vuoteen 2022
2028	Käsittelyaika ja yli kolme vuotta kestäneiden prosessien osuus on alempi kuin vuonna 2027
5.4 Ehkäisemme yhteiskunnan polarisoitumista ja edistämme hyviä väestösuhteita	
Mittari 5.4.1 Hyvien väestösuhteiden edistäminen	
2025–2027	Osallistutaan valtioneuvoston tiedonannon yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa toimeenpanoon.

2025–2027	Asetetaan uusi Etnisten suhteiden neuvottelukunta. Selkeytetään alueellisten etnisten suhteiden neuvottelukuntien roolia toimia alueellisena vuoropuhelufoorumina
2025–2027	Tuetaan ministeriöitä ja muita viranomaisia hyvien väestösuhteiden näkökulman valtavirtaistamisessa ja huomioimisessa eri hallinnon aloilla kehitettävissä politiikkatoimissa
2028	ETNON toimikauden 2025–2028 toimenpiteet saatetaan päätökseen ja valmistellaan uuden neuvottelukunnan asettamista
5.5 Teemme kansainvälistä yhteistyötä rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi	
5.5.1 Rajat ylittävän rikollisuuden torjuminen	
2025–2028	Osallistutaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen nojautuvan oikeudellisen yhteistyön kehittämiseen EU:ssa
2025	Uudistetaan rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevaan lainsäädäntöä
2025–2027	Kansainvälisissä yhteyksissä vaikutetaan siihen, että sotarikokset, rikokset ihmisyyttä vastaan ja muut vakavimmat kansainväliset rikokset käsiteltäisiin enenevässä määrin kansainvälisissä rikustuomioistuinmenettelyissä
5.6 Kehitämme seuraamusjärjestelmää	
Mittari: 5.6.1 Seuraamusjärjestelmää koskevien lainsäädäntöhankkeiden eteneminen	
2025	Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vankeus- ja tutkintavankeuslainsäädännön muuttamisesta
2025	Eduskunnalle annetaan nuorisorangaistuksen käytön lisäämistä koskeva hallituksen esitys
2026	Eduskunnalle annetaan sakkomenettelylainsäädännön uudistamista koskeva hallituksen esitys
2027	Varmuusvankeutta ja väkivaltariskin arvioinnin kehittämistä koskeva lainsäädännön uudistus tulee voimaan
Mittari: 5.6.2 Uusintarikollisuuden ehkäisy	
2026	Eduskunnalle annetaan nuorisorangaistuksen käytön lisäämistä koskeva hallituksen esitys
2027	Varmuusvankeutta ja väkivaltariskin arvion kehittämistä koskevan lainsäädännön uudistus tulee voimaan

6. Suunnitelmallinen uudistuminen pohjaa ennakkointiin

6.1 Teemme työtä hyvinvoivan ja ammattitaitoisen työyhteisön eteen	
Mittari: 6.1.1 Oikeusministeriö ja hallinnonalan virastot ovat haluttuja työpaikkoja ja virkamiesten pysyvyys on hyvällä tasolla	
2025–2028	Pidetty- hankkeessa määritellyissä tunnusluvuissa näkyy tavoiteltua tulosta.
2025	Suositteluhaluukkuus vmBaro yli 4 kaikilla osastoilla Määritellään uuden henkilöstöbarometrin vastaava mittari ja tavoitetaso
2025	Käynnistetään hallinnonalan yhteisen henkilöstöstrategian laadinta
2025–2028	75%:ssa täytettävistä tehtävistä vähintään 3 tasaväkiä kärkihakijaa
2025	Käydään yhdessä työyhteisönä keskustelua ja sovitaan rooleista ja yksilön vastuusta syrjinnästä ja rasismista vapaan työyhteisön ylläpitämiseksi. (TAYV-tavoite)
2026	Hallinnonalan yhteinen henkilöstöstrategia on laadittu.
2026–2028	Uuden henkilöstöbarometrin mittarit ja tavoitetasot
2026	Kokeillaan anonymia rekrytointia mahdollisuuksien mukaa. Koulutetaan rekrytoijia monimuotoisuudesta. Kiinnitetään huomiota tasa-arvoisuuteen ja monimuotoisuuteen mentoroinnissa. (TAYV-tavoitteet)
Mittari 6.1.2 Oikeusministeriön toimintatavat ja rakenteet tukevat yhteisöllistä oppimista ja osaamisen kehittymistä	
2025	VMBaro/ Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen yli 4 Määritellään uuden henkilöstöbarometrin vastaava mittari ja tavoitetaso

2025	Osaamista hyödynnetään joustavasti yli osasto- ja yksikkörajojen. Tavat kartoittaa asiantuntemusta ja sen hyödyntämistä on määriteltä. Osastot ovat määritelleet henkilöstösuunnitelmassa toimintaympäristön muutokset ja henkilöstömuutokset ennakoivasti
2025	OM:n henkilöstön osaamisen kehittäminen ja tukeminen; digitaalisuuden ja tiedolla johtamisen edistäminen, digitaalisten järjestelmien käytön vahvistaminen sekä parempi hyödyntäminen
2025–2026	Tarjotaan avoimesti uusia tehtäviä ja kannustetaan henkilöstöä osaamisen kehittämiseen. (TAYV-tavoite)
2026	OM:n henkilöstön osaamisen kehittäminen ja tukeminen; digitaalisuuden ja tiedolla johtamisen edistäminen, digitaalisten järjestelmien käytön vahvistaminen sekä parempi hyödyntäminen
2027–2028	Osaamista hyödynnetään joustavasti yli osasto- ja yksikkörajojen. Strateginen henkilöstösuunnittelu toimii
2028	Uusi henkilöstöbarometrin mittari
Mittari: 6.1.3 Oikeusministeriön työ määrä on priorisoitu henkilöstömäärän mukaisesti	
2025–2028	Kertyneet tunnit 90% henkilöstöstä alle 40h keskiarvo
2025–2028	Osaavaan viedyt tavoitteet pystytään saavuttamaan
2025–2028	Sairauspoissaolot alle valtion keskiarvon
2025–2028	Uusi henkilöstöbarometrin mittari
Mittari: 6.1.4 Työhyvinvoinnin tukeminen on suunnitelmallista ja prosessit toisiaan tukevia	
2025	Työhyvinvoinnin edistämissuunnitelmaa toteutetaan prosessinomaisesti
2025	Otetaan käyttöön uusi henkilöstöbarometri, ja määritellään sen tulosten pohjalta työhyvinvoinnin tavoitteet
2025	Varmistetaan, että VARTU-prosessia noudatetaan, myös syrjintä- ja häirintätapauksissa. (TAYV-tavoite). Järjestetään VARTU-koulutus esihenkilöille ja henkilöstölle
2025	Seurataan toimitilamuutoksen vaikutuksia työhyvinvointiin
2026	Laaditaan selkeä ja luottamuksellinen syrjintä- ja häirintäkokemuksien ilmoitusprosessi ja tiedotetaan siitä henkilöstölle. (TAYV-tavoite)
2026–2028	Määritellään henkilöstöbarometrin tulosten pohjalta työhyvinvoinnin tavoitteet
Mittari: 6.1.5 Sisäisen viestinnän kanavia käytetään yhtenäisesti	
2025	Sisäisen viestinnän kanavat on otettu käyttöön yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti. Johto on kunnostautunut näyttämällä esimerkkiä
6.2 Mahdollistamme laadukkaan ja tehokkaan toiminnan valmentavalla johtamisella, toimivalla organisaatorakenteella ja kehittämällä toimitilaverkoston	
Mittari: 6.2.1 Oikeusministeriön hallinnonalan organisaatorakenne ja toimitilaverkosto on toimiva ja tarkoituksenmukainen	
2025	Keskusvirasto ja kirjanpitoyksikkö Oikeuspalveluvirasto on perustettu ja oikeushallinnon erityisviranomaiset kirjanpitoyksikkö on perustettu sekä aloittavat toimintansa vuoden 2025 alusta
2025–2026	Oikeuspalveluvirasto ja oikeushallinnon erityisviranomaiset –virastohankkeiden tavoitteet ovat toteutuneet. OEV:n hallintopalvelujen toimintamalli palvelee tarkoitustaan ja kysyntä ja tarjonta ovat tasapainossa. OPV toiminnan saavutettavuus, laadukkuus ja yhtenäisyys paranee sekä keskittämisen hyödyt
2025	Kaikilla VES-sopimusaloilla uuden sopimuskauden neuvottelujen käyminen

2025	Oikeushallinnon yleisen sopimusalan VES-sopimuksen uudistaminen: Vaativuustasorakenteen muodostaminen ja virallisen virkaehtosopimusneuvotteluvaiheen käynnistäminen
2025	Ulosottolaitoksen uudistettuihin sopimuksiin liittyvien riitauttamisten ratkaiseminen ja uusien arviointi ja jatkokehittäminen. Selvitetään neuvottelu-oikeuksien siirtämistä
2025	Tiedotetaan ministeriön henkilöstöä riittävästi palkkauksen perusteista. (TAYV-tavoite)
2026	Oikeushallinnon yleisen sopimusalan VES-sopimuksen uudistaminen: VES-neuvotteluiden käyminen ja neuvottelutulokseen pääseminen
2026	Selvitetään mahdollisuutta joustavoittaa käytäntöjä palkkatasa-arvon kehittämiseksi (TAYV-tavoite)
2027	Virastouudistusten toteutumisesta on arvioitu. Virastouudistuksessa mahdollisesti havaitut kehittämistarpeet on tunnistettu ja toimeenpano on vastuutettu
2027	Oikeushallinnon yleisen sopimusalan VES-sopimuksen uudistaminen: järjestelmän käyttöönotto
2027	Vankilaverkostoa kehitetään uusien mahdollisten kehittämislinjausten pohjalta
2028	Virastojen palvelujen saatavuutta ja toimipaikkaverkostoa on kehitetty kustannustehokkaasti
Mittari: 6.2.2 Työympäristö- ja toimitilakonsepti täyttää valtion toimitilastrategian vaatimukset ja tukee oikeushallinnon ja rangaistusseuraamusympäristön tehokkaiden ja toimivien tilaratkaisujen suunnittelua ja toteutusta	
2025	Hankejohtajuuden uusi toimintamalli on käyttöön otettu ja toimintaa arvioidaan
2025	Työympäristö ja toimitilakonseptien täytäntöönpano tehdään taloudellisesti järkevästi ja kustannuksia halliten. Vankilakonsepti on uudistettu
2026	Hankejohtajuuden ja uuden hankejohtajamalli toimivuutta arvioidaan säännönmukaisesti
2026	Arvioidaan työympäristö- ja toimitilastrategian ja konseptin toteutuminen ja johtamisen kehittämistarpeet
2027	Hankejohtajuuden ja uuden hankejohtajamalli toimivuutta arvioidaan säännönmukaisesti
2028	Työympäristö- ja toimitilastrategian ja konseptien sekä hankejohtajuuden arviointi on pysyvä osa toimintaa
Mittari:6.2.3 Työyhteisö, esihenkilöt ja yksilöt tunnistavat toimivansa valmentavalla työotteella	
2025	Määritellään uuden henkilöstöbarometrin vastaava mittari ja tavoitetaso
2026–2028	Uusi henkilöstöbarometrin mittari
2026	Toteutetaan esihenkilöiden 360-arviointi, ja määritellään sen tulosten perusteella esihenkilötyön kehittämisen tavoitteet
2028	Toteutetaan esihenkilöiden 360-arviointi, ja määritellään sen tulosten perusteella esihenkilötyön kehittämisen tavoitteet
6.3 Parannamme palveluja, tuottavuutta sekä vaikuttavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota	
Mittari:6.3.1 Helpotetaan oikeusministerio.fi-verkkosivuston yhdenvertaista käyttöä	
2025	Oikeusministerio.fi-sivuston uudistaminen on aloitettu valtioneuvoston kanslian teettämän esiselvityksen pohjalta
2026	Oikeusministerio.fi-sivuston kokonaisuudistus on valmis ja uudistuksessa on otettu ministeriön äänensävy-määrittely kattavasti käyttöön
Mittari: 6.3.2 Tietojohtamista tuetaan kehittyvällä tietöalustalla ja tietoarkkitehtuurilla	
2025	Varmistetaan, että tietoarkkitehtuurin kehityshankkeen yhteydessä saavutetut tulokset tulevat täysimääräisesti käyttöön ja näistä saatavat hyödyt alkavat realisoitua
2026	Tekoälyn ja low code-sovellus-alustan käytön mahdollisuuksia kehitetään tietöalustan yhteydessä. Ensimmäiset yhteiskäyttöiset sovellukset käytössä tietöalustan hyödyntämisessä.
2027	Low code sovellukset normaali osa tietöalustan käyttöä
2028	Tekoälyratkaisut avuksi esimerkiksi tiedon hakuominaisuuksia parantamaan

6.4 Turvaamme taloudellisen liikkumavaran sekä huolehdimme hallinnonalan toimintaedellytyksistä ja resurssien oikeasuhtaisuudesta	
6.4.1 EU-rahoituksen hyödyntämistä lisätään	
2025	EU-rahoitushankkeet 2023-2025 toteutettu tuloksellisesti
2025	Vahvistetaan OM:n hallinnonalan tietoisuutta EU-rahoitusmahdollisuuksista
2025	EU-rahoituksen ja budjettiprosessien integraatioprosessi on aloitettu
2026–2027	Valmistaudutaan EU:n tulevaan rahoituskehyskauteen (2028>)
2026	EU-rahoituksen ja budjettiprosessien integraatioprosessi toteutuu
2027	EU:n rahoituskehyskaudella 2023-2027 OM:ssä toteutetut hankkeet on toteutettu ja arvioitu
Mittari:6.4.2 Siirtyvien määrärahojen taso on 8–15 % hallinnonalan kaikilla toimintamenomomenteilla vuoden 2028 lopussa	
2025–2027	Lisämäärärahojen täytäntöönpanossa ei ole viiveitä
2025–2028	Ministeriön taloudenpitoa vahvistetaan hallitulla sopeuttamisella pitämällä tavoitteena 8 % tasoa
Mittari:6.4.3 Hallinnonalan tuottavuus	
2025–2026	Oikeudenhoidon selonteon mukaisia tehostamistoimia ja hallinnonalan tuottavuutta on arvioitu puoliväliriiheen mennessä. Uuden selonteon valmistelu on käynnistetty
2025–2026	Arvioidaan ja kehitetään hallinnonalan ja ministeriön tulosohjausta
2027	Käyttöön otetaan tulosohjauksen kehittämistoimet
2028	Arvioidaan hallinnonalan tuottavuustulokset
6.5 Valmistelumme ja päätöksentekomme lähtökohtana on tietoperustaisuus	
Mittari: 6.5.1 Hyödynnetään tiedolla johtamista ja tutkimustoimintaa laajasti valmistelussa sekä strategisen päätöksenteon ohjauksen tukena	
2025–2026	Tietoon perustuvan päätöksenteon linjausten toimeenpano on käynnissä
2025–2026	Tiedolla johtamisen mittaristo on käytössä ja toiminnan painopisteitä ja tiekarttoja päivitetään tulosten perusteella
2025	Tulosohjauksen ja tiedolla johtamisen integraatiota parannetaan
2026	Tulosohjauksen ja tiedolla johtamisen yhteensovittaminen näkyy tulosohjauksen kehittämistuloksessa.
2027–2028	Tiedolla johdettu tulosohjaus tuottaa parempaa tietoa virastojen toiminnasta ja taloudesta mitaten virastojen suorituksia
6.6 Vahvistamme ennakointiosaamista	
Mittari: 6.6.1 Kasvatetaan ennakointikyvykkyyttä ja ennakointitiedon hyödynnettävyyttä valmistelussa, johtamisessa sekä päätöksenteossa	
2025	Järjestään johdolle ennakointialoiteja
2025–2028	Ennakointia sovelletaan strategisessa johtamisessa ja ohjauksessa, valmistelussa sekä riskien hallinnassa
2025	Toimintaympäristön systemaattista seuranta ja hyödyntämistä kehitetään.
	Toimintaympäristön systemaattinen seuranta on käytössä
2025–2028	Jokaisella osastolla 2–3 henkilöä on perehtynyt informaatiovaikuttamisen torjuntaan
2026	Ennakoinnin ydinryhmä on toiminnassa ja ennakoitimenetelmiä osataan soveltaa tarkoituksenmukaisella tavalla koko ministeriössä
2027	Tarkastellaan toimintaympäristön systemaattista seuranta ja tehdään tarvittavat päivitykset
2027	Ennakointi on vakiintunut osaksi OM:n strategia-, johtamis- sekä toimintakulttuuria
Mittari: 6.6.2 Oikeusministeriön hallinnonalan toimijoiden taloudenpito on vakaata, suunnitelmallista ja ennakoitavaa	
2025	Ennakoiva ja analysoiva työote on otettu osaksi talouden suunnittelua ja seuranta
2025	Talousjohtaminen pohjautuu tiedolla johtamiseen, jota oikea-aikainen raportointi tukee.

2026–2027	Talousjohtaminen pohjautuu tiedolla johtamiseen, jota oikea-aikainen raportointi tukee. Kehityssuuntia jalkautetaan yhteistyössä virastotalouteen
2028	Kehityssuunnat on vakiinnutettu osaksi ministeriön ja hallinnonalan talousjohtamista
6.7 Tunnistamme ja edistämme työssämme kestävästä kehitystä	
Mittari: 6.7.1 Ministeriön kestävästä kehityksen painopisteet huomioidaan aktiivisesti valmistelussa ja ministeriön toiminnassa	
2025–2027	Kestävyys- ja vastuullisuuden vision, painopisteiden ja läpileikkaavien tavoitteiden huomioiminen toiminnassa
2025	Tiivistetään yhteistyötä hallinnonalan kanssa
2025–2028	Toiminnassa sovelletaan kestäviä ja vastuullisia matkustus-, kokous- ja tapahtumakäytäntöjä
6.7.2 Edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa ministeriössä	
2025–2028	Vahvistetaan avoimien ja osallistavien käytäntöjen systemaattista käyttöä lainsäädännön ja politiikkatoimien valmistelussa
2025–2028	Yhdenvertaisuus, tasa-arvo sekä monimuotoisuus toteutuvat ja näkyvät ministeriön järjestämissä tilaisuuksissa
2025–2028	Ministeriön viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista
2025–2028	Tuetaan hallinnonalan virastoja ja laitoksia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyössä
2025–2028	Vahvistetaan avoimuuden, kunnioituksen ja luottamuksen ilmapiiriä
2025–2028	Kehitetään tasa-arvoista, yhdenvertaista ja monimuotoista rekrytointia ja mentorointia
2025–2028	Lisätään tietoisuutta yhdenvertaisuudesta, tasa-arvosta sekä monimuotoisuudesta
2025–2028	Lisätään palkkauksen avoimuutta ja tasa-arvoisuutta sekä edistetään henkilöstön urapolkuja tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti
2025–2028	Selkeytetään syrjintä-, häirintä sekä rasismikokemusten ilmoitustapaa ja tehostetaan niihin puuttumista

3 Voimavarojen hallinta

TOIMINNAN RAHOITUS Viraston toimintamenomomentti 25.01.01 (1000 euroa)	2023 TP	2024 Arvio	2025 TA	2026 Kehys	2027 Kehys	2028 Kehys
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	8 266	7 165	5 480	2 492	1 559	926
TA ja LTAt / kehys	24 320	24 415	22 147	23 092	22 092	22 092
Käytettävissä oleva rahoitus	32 586	31 580	27 627	25 584	23 651	23 018
Menot	26 758	27 200	25 435	24 325	23 025	22 315
Tulot	1 334	1 100	300	300	300	300
Nettomenot	25 414	26 100	25 135	24 025	22 725	22 015
Siirtyä seuraavalle vuodelle	7 165	5 480	2 492	1 559	926	1 003

	2023 TP	2024 Arvio	2025 TA	2026 Kehys	2027 Kehys	2028 Kehys
Henkilötyövuodet	233	239	231,5	224,5	213	207

Taulukko sisältää oikeusministeriön toimintamenoista maksettavat henkilötyövuodet. Vuosien 2024–2028 tavoitehenkilötyövuodet eivät kuitenkaan sisällä oikeusministeriön toimintamenoista maksettavia yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan tehtäviä.

4 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Oikeusministeriö on sopinut vuosien 2025–2028 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit kansliapäällikön ja osastojen sekä esikunnan yksiköiden välisessä neuvottelussa.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan puolivuotisraportissa ja kirjanpitoyksikön toimintakertomuksessa. Tulosneuvottelu käytiin 15.11.2024 oikeusministeriössä.

Ministeriön osastot ja esikunnan yksiköt varmistavat sisäisessä tulosjohtamisprosessissaan tässä tulostavoiteasiakirjassa sovittujen tavoitteiden toteuttamisen osasto-, yksikkö- ja virkamieskohtaisesti.

Ministeriön toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan oikeusministeriön vuoden 2025 tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Alustava raportointi tapahtuu elokuussa 2025 laadittavassa puolivuositarkastuksessa, joka sisältää arvion näköpiirissä olevista toimintaympäristön muutoksista ja riskeistä sekä keinoista niiden hallitsemiseksi.

Osastot ja esikunnan yksiköt saattavat viipymättä ministeriön ylimmän johdon tietoon, jos tavoitteiden toteutumisessa ilmenee toiminnan kannalta merkittäviä ongelmia.

Antti Leinonen
kansliapäällikön sijainen

Johanna Suurpää
osastopäällikkö

Anne Hallavainio
osastopäällikön sijainen

Ville Hinkkanen
osastopäällikkö

Tapio Laamanen
osastopäällikkö